

Energie – klíčový faktor růstu telat

Společnost Bodit Tachov, s. r. o., přihlásila do soutěže o zlatou medaili Animal Tech mléčnou peletu Axcelera C.

V okamžiku, kdy se vám na vaší farmě narodí tele, máte jednu jistotu. Tele se bude v prvních týdnech života potýkat s nedostatkem energie. Většinou se tento energetický deficit pokoušíme vyřešit tím, že krmíme větší množství mléka.

Firma Bodit Tachov, s. r. o., před několika lety vyvinula mléčnou peletu, která se dnes prodává pod komerčním názvem Axcelera C. Jedná se o granulovanou mléčnou krmnou směs s vysokým obsahem laktózy. Tele je v prvních týdnech života enzymaticky vybaveno pouze k trávení proteinu, tuku a laktózy (proteáza, lipáza a laktáza). Tele je schopno Axceleru C trávit v bacheru (mléko je tráveno ve slezu) již v prvních dnech života a současně tím stimuluje jeho rychlejší rozvoj. Otázka zní, zda je tomu opravdu tak a zda nehrozí riziko acidózy?

Společně s profesorem Bachem (IRTA, Španělsko) jsme se zaměřili na měření pH bacheru a množství těkavých mastných kyselin (TMK) v bacheru mladých telat. Z tabulky 1 jasně vyplývá, že zkrmování Axcelery C nemá vliv na pH bacheru – nehrozí tedy acidóza. Zajímavé jsou také statisticky průkazné změny u množství acetátu a propionátu v bacheru, které potvrzují rychlejší rozvoj bacheru.

Dále jsme se rozhodli otestovat Axceleru C opět ve Španělsku a připravili následující pokus. Telata jsme rozdělili do dvou skupin. Kontrolní skupina byla krmena mléčnou náhražkou (24,18, Cargill) 70 dní a pokusná skupina 40 dní. Kontrolní skupina měla adlibitní přístup ke starteru prvních 90 dní a poté do 120. dne byla krmena suchá TMR. Pokusná skupina měla adlibitní přístup k Axceleře C a starteru prvních 49 dní. K tomuto dni bylo ukončeno zkrmování Axcelery C a následně měla telata do 90. dne adlibitní přístup ke starteru a následně k suché TMR. Po celou dobu měla telata adlibitní přístup k vodě, která je nejdůležitější součástí výživy telat a rozvoje bacheru. Program krmení mléčné náhražky naleznete v tabulce 2.

Jak je patrné z tabulek a grafu, celkový příjem pevných krmiv byl u skupiny s Axcelerou C po celých 120 dní vyšší než u kontrolní skupiny. Finální hmotnost ve 120. dni pak byla u pokusné skupiny vyšší téměř o 6 kg. Do 40 dnů, kdy obě skupiny byly krmeny mlékem, byly denní přírůstky podobné. Po odstavení pokusné skupiny ve 40 dnech stáří došlo k poklesu denních přírůstků způsobenému odstavovým stresem.

Od 56. dne (skupinový odchod telat) již denní přírůstky pokusné skupiny

Tab. 1 – Obsah těkavých mastných kyselin v bacheru

	Skupiny	
	Axcelera C	Kontrola
Bachorové pH	5,70	5,74
Celkové TMK, mM	104,0	107,2
TMK, mol/100 mol		
Acetát	61,2	56,1
Propionát	19,3	25,1
Isobutyryát	0,35	0,36
Butyryát	14,3	13,5
Acetát: propionát	3,53	2,66

Axcelera C = telata krměná 250 g/den Axcelery během prvních 14 dnů života a následně 150 g na den Axcelery C až do odstavení
Kontrola = telata měla adlibitní přístup ke starterovému krmivu
Zdroj: Alex Bach, Department of Ruminant Production. IRTA, Barcelona

Tab. 2 – Krmný plán mléčné náhražky Cargill

	Pokus	Kontrola
1–7 dní	500	500
8–14 dní	625	625
15–23 dní	875	875
24–28 dní	750	875
29–34 dní	625	875
35–38 dní	500	875
39–40 dní	375	875
41–42 dní	–	875
43–56 dní	–	625
57–70 dní	–	325

Tab. 3 – Výsledky pokusu

	Hmotnost (kg)		Přírůstek (g)		Příjem pevných krmiv-Axcelera C, starter, TMR	
	pokus	kontrola	pokus	kontrola	pokus	kontrola
Týden 1	43,88	43,66			114,63	16,42
Týden 2	47,36	45,14	0,49	0,21	137,84	73,49
Týden 4	56,84	53,96	0,70	0,58	341,73	229,68
Týden 6	66,61	67,26	0,70	1,01	998,90	666,25
Týden 8	78,37	81,28	0,93	1,10	2794,02	1503,45
Týden 10	95,91	96,12	1,32	0,99	2874,81	2241,91
Týden 12	115,48	113,12	1,38	1,24	3722,53	3565,88
Týden 17	165,04	159,37	1,72	1,11	5535,75	5415,83

byly vždy lepší. A to díky lepšímu a rychlejšímu rozvoji bacheru.

V pokusné skupině bylo na jedno tele zkrmeno o 20 kg méně mléčné náhražky, která byla nahrazena 14,5 kg Axcelery C. Při cenách 45 Kč/kg mléčné náhražky a 39 Kč/kg Axcelery C se jedná o úsporu 335 Kč na odchované tele. Vícenáklad ve formě zvýšení příjmu starterové směsi je pak 97 Kč (cena starteru 10 Kč/kg; navýšení příjmu o 9,7 kg). Celkové snížení nákladu na krmiva u pokusné skupiny je tedy téměř 240 Kč/tele.

Vedle toho byla hmotnost telat ve 120 dnech vyšší o 6 kg/kus, a to je dalším ziskem pro chovatele.

Axcelera C si našla svůj trh především v USA, kde krmíme touto českou inovací již statisíce telat, a proto věřím, že si najde cestu i k českému zemědělcovi. Představený pokus demonstruje jen jednu z možných aplikací Axcelery C. Možností zkrmování je však celá řada.

Ing. Josef Rous,
technický ředitel společnosti
AB Neo

